La franca profesoro inventis novan lingvon

Aldonita de Nada Gollner
09/07/2009

REPRESITA ARTIKOLO

ZEL-ano, novembroÂ 1989, paÄ•o 202

LA SOLA REEÄ¤O RILATE LA TEKSTON PRI UROPI

La franca profesora JoÃ«l Landais, la inventinto de la lingvo de EÅ-ropa Unio nomata UROPI, antaÅ- dekkvin jaroj entreprenis tiun projekton, kaj krom la gramatiko, kiu estas la plej simpla, li kreis la vortaron kun dekkvin mil vortoj. Li elektis plimulton el la eÅ-ropaj vivantaj lingvoj en preskaÅ- sama formo. La plej multajn vortojn Landais prenis el la latina (30 procentojn) kaj greka (30 procentojn), el slavaj lingvoj (20 procentojn), kaj la reston el nordiaj lingvoj.

Onidire: se iu bona konanto de pluraj eÅ-ropaj lingvoj Å•ercus miksante vortojn kaj formojn de la hispana kun la germana, itala kun la angla aÅ- la franca kun la Ä‰eÄ¥a, li certe havus Uropi. LaÅ-dire, tiu lingvo povas esti komprenata sen aparta lernado. Oni certigas, ke ni estas devigataj paroli Esperanton Ä‰ar ni malbone konas multajn eÅ-ropajn kaj aliajn lingvojn! Pro tio ni bezonas Esperanton!

Nun ekzistas nur unu sola Uropi-rondo kun profesoroj kaj lernantoj de mezlernejo (en Illiers-Combray, Francio).

Estas ankaÅ- tre interese, ke rusoj amase skribis pri la nova lingvo kaj Landais ricevis pli ol dek mil leterojn de la legantoj de â€œPravdaâ€•. Ili estas plejparte junaj homoj, kiuj kredas per Uropi pli facile lerni la necesan minimumon de kelkaj eÅ-ropaj lingvoj, sen kio ne povas ekzisti komunikiÄ•o en la mondo.

Tia situacio estas signo de kultura malkontenteco de la eÅ-ropanoj kiuj devas interkompreniÄ•i, kaj kiuj ne deziras la agresemajn, tiel nomatajn, grandajn lingvojn. Estas menciinde, ke francoj malbone parolas fremdajn lingvojn. Angloj surpriziÄ•as ke nin Ä‰irkaÅ-as multaj vortoj (ekzemple: software, walkman) pri kiuj ili ne scias la originan signifon. La hispanan lingvon (kiu estas la oficiala lingvo de UN) lernas nur kvin procentoj da lernantoj en eÅ-ropaj mezlernejoj. Indonezio kreis jam nun â€œla propranâ€• novan lingvon.

(Informo el ,,Vjesnikâ€•)
Dr. Nada Gollner, FES Zagreb